

Krisztina de Châtel

Dances

EEN WAARDIGE AFSLUITER VAN AMSTERDAM SINFONIETTA

Marcelle Schots
3 november 2018

Gezien op 31 oktober 2018, TivoliVredenburg, Utrecht

Choreograaf Krisztina de Châtel maakte een nieuwe choreografie op de compositie *Dances* van Louis Andriessen voor het door celliste Harriet Krijgh en sopraan Claron McFadden samengestelde programma bij Amsterdam Sinfonietta voor de tachtigste verjaardag van de componist dit seizoen. Naast twee composities van Andriessen, *...miserere...* en *Dances*, zijn er wereldpremières van David Lang en Kate Moore, beiden schatplichtig aan Andriessen. Van Lang is *Prayers for Night and Sleep*, een mooi werk voor cello, sopraan en ensemble, te horen, aanvankelijk spanningsvol en later bijna bezwerend. Moore componeerde het afwisselende en op momenten rockende *Arc-en-Ciel* voor een cellokwartet en vijf schaduwstrijkers.

Dances besluit het programma en heeft een eigen geschiedenis. *Dances* werd oorspronkelijk door Louis Andriessen gecomponeerd voor de voorstelling *De Trap* (1991) van choreograaf Bianca van Dillen, waarbij sopraan Claron McFadden destijds al van de partij was. Andriessen maakte van *Dances* vervolgens een zelfstandig concertstuk voor sopraan en kamerorkest. Op verzoek van en voor het zaterdagmatinee van de NTR ging Krisztina de Châtel al eens aan de slag met deze compositie. Nu heeft Amsterdam Sinfonietta haar gevraagd een nieuwe choreografie te maken, voor Claron McFadden en danser Tim Persent.

Maar het loopt anders. Op de ochtend van de premièredag in TivoliVredenburg in Utrecht heeft Claron McFadden door ziekte geen stem. Een doemscenario voor iedere performer. Toch wordt onmiddellijk naar een oplossing gezocht en zo vliegt zangeres Nora Fischer in vanuit Berlijn. Met hooguit een halve dag repeteren maakt Fischer zich de zangpartijen van zowel de compositie van David Lang als van *Dances* eigen. McFadden mag dan geen stem hebben, van rustig uitzieken is geen sprake en zij danst met Tim Persent de door De Châtel gecreëerde choreografie. En dat levert een bijzondere avond op.

Louis Andriessen liet zich voor *Dances* inspireren door teksten uit *The Winged Pharaoh* van Joan Grant. In dans en zang brengen McFadden en Fischer deze Egyptische farao, een krachtige en eenzame heerseres tot leven. Het podium is gevuld met het orkest, de strijkerssectie uitgebreid met piano, harp en slagwerk en op de achtergrond torent Nora Fischer boven de musici uit. Met gesloten ogen en op blote voeten staan McFadden en Persent eerst aan de zijkant op het podium, ‘*still, as trees upon a silent evening*’ zoals Grant schreef. McFadden draagt een wit tuniek over haar zwarte kleding, Persent is geheel in het zwart gekleed.

Zij komen langzaam verder op om zich in de kleine vrije ruimte van een halve cirkel tussen het orkest voor op het toneel te plaatsen. Maar die beperkte ruimte vormt voor De Châtel, meesteres van de beperking, geen obstakel.

In de bewegingstaal staan hand- en armbewegingen, torso en gezichtsexpressie centraal. Er zijn uitgedraaide, geknikte armen met naar de hemel gerichte handpalmen, herkenbare hoekige houdingen van vroege Egyptische afbeeldingen. Onderarmen worden verticaal boven het hoofd gehouden om vervolgens handen horizontaal langs het gezicht te vlijen en uiteindelijk met voor de borst gekruiste armen op de schouders te leggen. Alsof er bescherming wordt gezocht of getracht om invloeden van buiten af te houden. Later zijn er gebalde vuisten die krachtig omhoog gebracht worden en vervolgens naar de vloer, waarbij blikrichting volgt.

Tim Persent spiegelt sommige bewegingen, regelmatig zit er een fractie van tijd tussen de overdracht. Zo vangt Persent een beweging of frase van McFadden op en diept hij het emotionele reservoir van haar verder uit, terwijl zij haar zangpartij op deze avond mimet. Maar Persent staat ook voor de koning, de partner van farao, en dan neemt hij juist een andere positie in, om elkaar uiteindelijk – al blijft het op afstand – te hervinden met vlakke, op elkaar gedrukte handpalmen.

Het samenbrengen van Andriessen en De Châtel, allebei bekend om hun minimalistische composities, heeft niet tot een strak of streng geheel geleid maar geeft ruimte aan gevoelens. De stem van Nora Fischer heeft een ingetogenheid en is tegelijkertijd warm en expressief. *Dances* is een waardige afsluiter van het sterke programma van Amsterdam Sinfonietta waarin de verwantschap tussen

Andriessen, Lang, Moore en De Châtel, mooi tot zijn recht komt in intrigerende en verschillende benaderingen.

Foto: Anna van Kooij

ELDERS

Nog geen andere recensies